
Saksnr: 2026/37049-6
Saksbehandlar: Bjørnar Tjøflot

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Fylkesutvalet		08.09.2026

Høyringsuttale til søknad om utviding av Bjørgjo kraftverk i Etne og Vindafjord kommunar

Forslag til vedtak

1. Vestland fylkeskommune støttar søknaden om utviding av Bjørgjo kraftverk. Tiltaket nyttar eksisterande infrastruktur og bidrar positivt til fornybar energiproduksjon i tråd med regionale planar for klima og fornybar energi.
2. Ved avdekking av automatisk freda kulturminne under gjennomføring av tiltaket, skal alt arbeid stansast på funnstaden og Seksjon for kulturarv i Vestland fylkeskommune varslast umiddelbart.
3. Vestland fylkeskommune ber NVE vurdere å stille krav til følgjande:
 - minstevassføring og fiskebiologisk oppfølging i influensområdet, for å sikre at fiskebestandane ikkje vert ytterlegare svekka.
 - forsvarleg handsaming av sprengstein av omsyn til vassmiljøet.
 - omsyn til vilt i hekke- og yngle tida (April-Juni).
 - rydding og istandsetjing av stiar og ferdselsårer i influensområdet etter at anleggsarbeidet er avslutta.
 - sikre omsynet til allemannsretten gjennom heile anleggsperioden.

Samandrag

NVE har sendt søknaden frå Kambo Energi AS om konsesjon for utviding av Bjørgjo minikraftverk i Etne og Vindafjord kommunar på høyring. Utvidinga omfattar overføring av eit 0,7 km² nedbørfelt til eksisterande inntaksmagasin Myrkavatnet via ein 630 m open kanal, og regulering av Krokavatnet med 1,5 m (1 m heving, 0,5 m senking). Tiltaket vil auke årsproduksjonen med 1,3 GWh til totalt 3,3 GWh. Høyringsfristen er 21. august 2026, men Vestland fylkeskommune har fått utvida høyringsfrist til 11.9.26. Vedtak i saka sendast, saman med saksframlegget, til NVE som høyringsuttale i saka.

Robert Rastad
fylkesdirektørBård Sandal
direktør
Næring, plan og innovasjon (NPI)*Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift*

Saksutgreiing

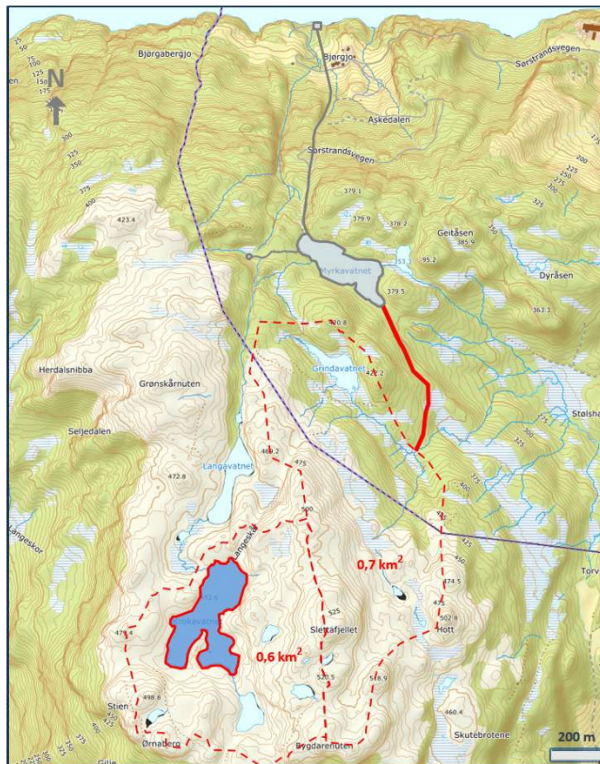
Bakgrunn for saka

Björgjo minikraftverk fekk konsesjon 21. desember 2007 til å utnytte eit fall på 349 m i Björgaelva i Etne kommune. Kraftverket vart sett i drift 10. juni 2009. Kraftverket nyttar Myrkavatnet som inntaksmagasin med 4,5 m reguleringshøgde. Installert effekt er 500 kW og noverande årsproduksjon er 2,05 GWh.

Kambo Energi AS søker no om:

- Overføring av eit 0,7 km² nedbørfelt i sør-søraust til Myrkavatnet via ein ca. 630 m open kanal
- Regulering av vasstanden i Krokavatnet med 1,5 m (HRV = 454,0 moh., LRV = 452,5 moh.)

Konsesjonssøknaden er datert 30.12.2025 og behandlast etter reglane i vassressurslova kapittel 3, jf. § 8. NVE er konsesjonsmynde fordi kraftverket kjem inn under unntaka i forskrift om kommunens myndigheit i mindre vasskraftsaker, sidan tiltaket ligg i to ulike kommunar.

Figur 1: Oversiktskart som viser tiltaka. Etnefjorden ligg i nord. Kjelde: konsesjonssøknaden.

Skildring av tiltaka:

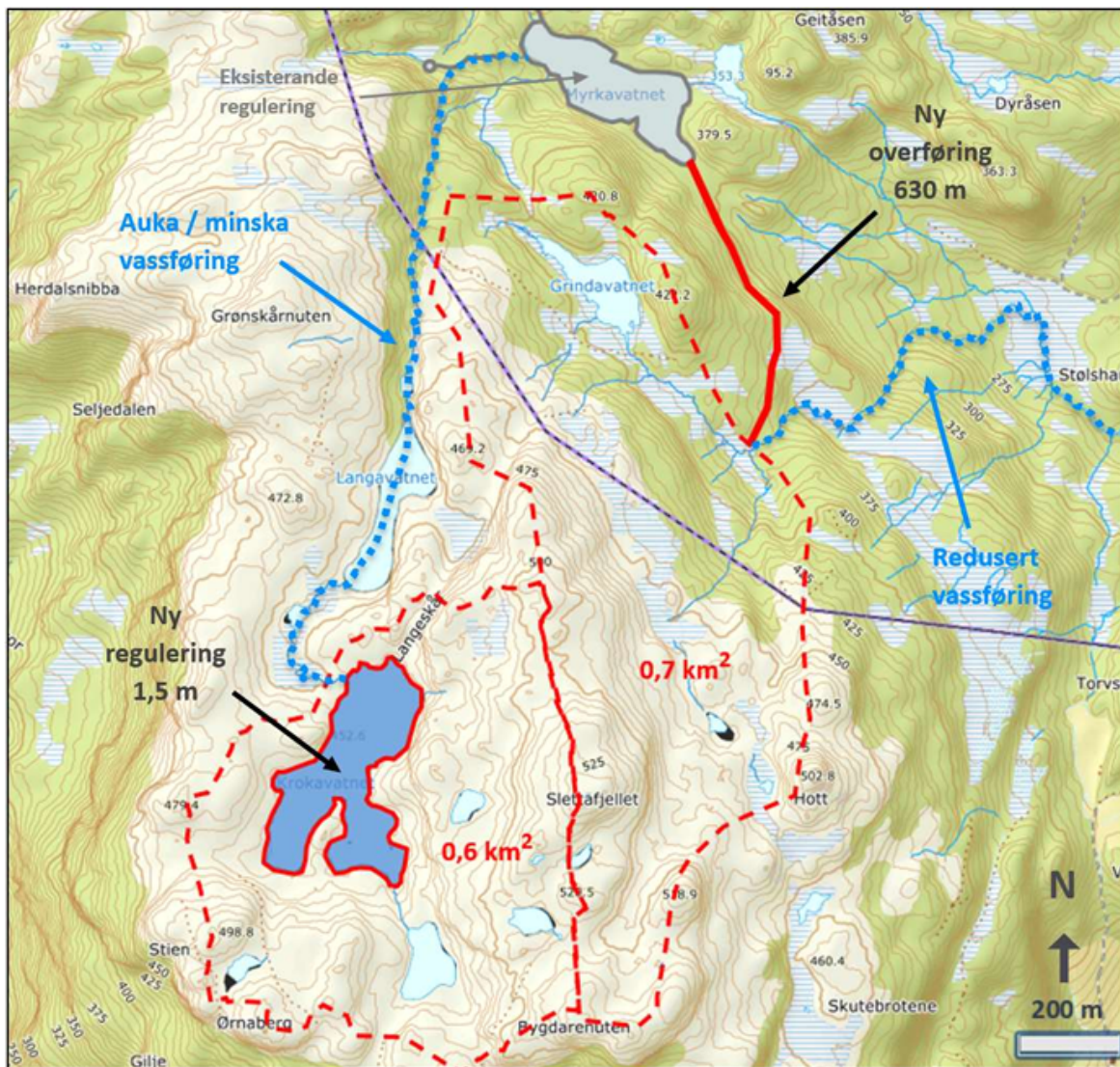
Overføringskanal

Eit 0,7 km² delfelt sør-søraust for Myrkavatnet skal overførast via ein ca. 630 m lang open kanal. Vatnet vert teke ut like nedstraums samløpet mellom bekk frå Grindavatnet og ei namnlaus bekk på kote 368. Middelvassføring ved inntakspunktet er rekna til 51,46 l/s. Kanalen skal utformast med naturleg variasjon for å fremje biologisk mangfald, og vil gå gjennom skogsterreng med furu og bjørk.

Reguleringsmagasin Krokavatnet

Krokavatnet (453 moh., 6,5 daa) regulerast 1,5 m. Ny regulering krev ein ca. 25-30 m lang betongdam som i snitt vert 60 cm høg. I tillegg kjem eit lukehus på 2x2 m med solcelle/brenselcelle. Neddemt areal ved HRV er om lag på 72 500 m². Krokavatnet har tidlegare vore regulert, og restar etter gamal dam er framleis synleg.

Eksisterande inntak, røyrgate, kraftverksinstallasjonar og nettilknytting vert ikkje endra. Overføringa og reguleringa er rekna å auke produksjonen med 1,3 GWh, tilsvarande straumbehovet til 65 nye husstandar.

Figur 2: Oversiktskart som viser tiltaka med forklaring. Kjelde: konsesjonssøknaden.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet har vedtakskompetanse saka jf. Reglement for folkevalde organ og delegering, reglement for fylkesutvalet kap. 7. Høyringsuttale og kap. 27. Vassressurslova.

Medverknad

Medverknadsorgana har ikkje vore involverte i saka.

Vurderingar og verknader

Administrative/økonomiske konsekvensar:

Saka medfører ingen direkte økonomiske eller administrative konsekvensar for Vestland fylkeskommune. Å gje høyringsuttale er ei ordinær forvaltningsoppgåve som vert handtert innanfor eksisterande ressursrammer.

Dersom NVE gjev konsesjon, vil fylkeskommunen ikkje ha ansvar for gjennomføring, drift eller finansiering av tiltaket. Eventuelle framtidige oppfølgingsoppgåver knytt til vassforvaltning og regional planoppfølging vert handtert innanfor ordinær verksemd.

Fisk, vilt og vassmiljø:

Naturmangfaldsrapporten peikar på at gytetilhøva er dårleg for auren i delar av området. Reguleringa av Krokavatnet vil endre vassføringa i bekkeløpa, og vi meiner det bør vurderast om det skal stillast krav til minstevassføring og fiskebiologisk oppfølging for å sikre at fiskebestandane

ikkje vert ytterlegare svekka. Vidare bør det stillast krav til handsaming av sprengstein av omsyn til vassmiljøet.

Utover dette har vi ikkje avgjerande vassmiljøfagleg merknadar til prosjektet. Det må vidare i anleggsperioden visast omsyn til vilt i hekke- og yngle tida (April-Juni).

Friluftsliv og folkehelse:

Utmarksområda kring Krokavatnet og Bjørgaelva er registrerte som nærturterreng med eit nettverk av stiar, men er ikkje spesielt tilrettelagde og har i hovudsak lokal brukarfrekvens. Friluftslivsinteressene i området er vurderte som moderate, både i lokal og regional samanheng.

Tiltaket vil medføre mellombelse ulemper for friluftslivet i anleggsperioden, særleg langs kanaltraséen og ved Krokavatnet. Etter ferdigstilling vil inngrepet vere avgrensa og terrenget i stor grad tilbakeført. Reguleringa av Krokavatnet kan påverke opplevingskvaliteten noko, særleg i periodar med låg vasstand, men vatnet vil framleis vere tilgjengeleg og brukbart for friluftsliv.

Vestland fylkeskommune legg til grunn at friluftsliv er ein viktig del av folkehelsearbeidet, og at tilgang til nærturterreng har eigenverdi for innbyggjarane. Fylkeskommunen ber difor om at stiar og ferdselsårer i influensområdet vert rydda og sette i stand etter at anleggsarbeidet er avslutta, og at omsynet til allemannsretten vert ivareteke gjennom heile anleggsperioden.

Klima:

Utviding av Bjørgjo kraftverk vil auke produksjonen av fornybar energi med 1,3 GWh per år. Dette er eit positivt bidrag til det grønne skiftet, og støttar opp under måla i Regional plan for klima 2022-2035 om auka fornybar energiproduksjon og reduksjon av klimagassutslepp.

Tiltaket inneber avgrensa terrenginngrep, og det er ikkje planlagt hogst av skog av noko omfang. Inngrep i myr skal unngåast.

Samla sett vurderer fylkesdirektøren at tiltaket har ein positiv klimaeffekt, føresett at inngrep i myr og karbonrike areal vert unngått i gjennomføringsfasen.

Kulturminne og kulturmiljø:

Saka er vurdert av regional kulturmiljøstyresmakt, Seksjon for kulturarv i Vestland fylkeskommune.

Tiltaket sin verknad på kulturminne og kulturmiljø må avklarast og bli vurdert med tanke på verneverdi. I tillegg til forminne, marine kulturminne og bygningar/bygningsmiljø, gjeld dette også steingardar, gamle ferdselsårer, utmarksminne, tekniske kulturminne og kulturlandskap.

Ut frå våre arkiv har vi ikkje kjennskap til automatisk freda kulturminne eller andre verneverdige kulturminne i eller nær tiltaksområda som ligg i Etne kommune. I Etne kommune gjeld tiltaket etablering av ein overføringskanal frå eit nedbørsfelt til det tidlegare regulerte Myrkavatnet, og langs traséen for kanalen blir råka areal vurdert til ikkje å ha høgt potensiale for funn av uregistrerte kulturminne i marka.

Regional kulturmiljøstyresmakt har ingen merknader i saka utover å gjere tiltakshavar og entreprenør merksam på meldeplikta etter kulturminnelova § 8, 2. ledd. Dersom automatisk freda kulturminne som gjenstandsfunn, bergkunst/skålgroper, flekkar med trekol eller konstruksjonar blir avdekt under gjennomføring av tiltaket, må dette straks meldast til Seksjon for kulturarv i Vestland fylkeskommune, og alt arbeid stansast på funnstaden til rette forvaltingstyresmakt har vurdert funnet. Slik gransking vil bli utført mindre enn tre dagar etter at vi har fått melding om mogelege funn.

Utviklingsplan for Vestland 2024-2028 regional planstrategi:

Utviding av Bjørgjo kraftverk støttar opp under ambisjonane i utviklingsplanen ved å auke produksjonen av fornybar energi gjennom utnytting av eksisterande infrastruktur, m.a. utan at det vert bygt nye vegar. Dette er i tråd med prinsippet i utviklingsplanen om at innsats på eitt område skal ha minst mogleg negativ konsekvens for eit anna.

Samstundes synleggjer utviklingsplanen at energiomstilling kan kome i konflikt med andre utviklingsmål, mellom anna mellom klima-, natur- og samfunnsomsyn. Tiltaket vil m.a. påverke raudlista naturtypar, redusere vassføring i delar av bekkelaupet og medføre tap av inngrepsfri natur. Dette er reelle ulemper som må vektast opp mot den samfunnsmessige nytten av auka

fornybar kraftproduksjon. Fylkesdirektøren meiner desse omsyna samla sett vert tilfredsstillande handterte gjennom dei konsesjonsvilkåra som er skisserte i innstillinga.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer at utviding av Bjørgjo kraftverk er eit tiltak av avgrensa omfang som i hovudsak er godt tilpassa omgjevnadene. Tiltaket nyttar stort sett eksisterande infrastruktur og bidreg positivt til fornybar energiproduksjon og klimamåla i Vestland.

Dei negative verknadane for naturmangfald, vassmiljø, friluftsliv og inngrepsfri natur er reelle, men vurderte som moderate og i stor grad avgrensa i tid og omfang. Fylkesdirektøren meiner at desse omsyna vert tilstrekkeleg ivaretekne gjennom dei konsesjonsvilkåra som er skisserte i innstillinga. I tillegg rår fylkesdirektøren til at det settast krav til fiskebiologisk oppfølging, handsaming av sprengstein, istandsetjing av stiar og etterleving av meldeplikta etter kulturminnelova.

Fylkesdirektøren rår til at fylkesutvalet gjev positiv høyringsuttale til søknaden, med dei merknader og vilkår som går fram av saksframlegget.